

TARTU ÜLIKOOLI VILJANDI KULTUURIAKADEEMIA

Kultuurikorralduse õppekava

Joanna Peegel

PATRICIA PICCININI NÄITUSE “ELUSÄDE” PUBLIKUPROGRAMM

KAI KUNSTIKESKUSES

Loov-praktiline lõputöö

Juhendaja: Hannele Känd, MA

Kaasjuhendaja: Marko Lõhmus, MA,  
kultuurikorralduse ja – poliitika nooremlektor

Lubatud kaitsmisele.....

Viljandi 2021

## SISUKORD

<b>SISSEJUHATUS</b> .....	4
<b>1. ORGANISATSIOONI ANALÜÜS</b> .....	6
1.1 Organisatsiooni ja tegevuste lühikirjeldus.....	6
1.2 Näituseprogramm .....	8
1.3 Organisatsiooni eesmärk, missioon, visioon ja väärtused .....	9
1.4 Organisatsiooni struktuur .....	10
1.5 Organisatsiooni eelarve .....	13
1.6 Publikuprogramm.....	17
<b>2. SÜNDMUSE “KAI KUNSTIKESKUSE PATRICIA PICCININI NÄITUSE “ELUSÄDE” PUBLIKUPROGRAMM</b> .....	19
2. 1 Sündmuse kirjeldus.....	19
2.2 Korraldusmeeskonna tööjaotus .....	21
2.3 Sündmuse turundus .....	23
2.4 Sündmuse eelarve.....	24
2.5 Sotsiaalmajanduslik mõju .....	25
<b>3. REFLEKSIOON</b> .....	29
<b>KOKKUVÕTE</b> .....	32
<b>KASUTATUD ALLIKAD</b> .....	33
<b>LISAD</b> .....	35
LISA 1. Riskianalüüs. ....	35
LISA 2. Patricia Piccinini näituse „Elusäde“ publikuprogrammi eelarve osad .....	39
LISA 3. Filmide linastuse eelarve Ameerika Ühendriikide saatkonnale .....	41
LISA 4. Patricia Piccinini näituse “Elusäde” näited teostest .....	43

<b>LISA 5. Publikuprogrammi tegevused ajalises lõikes .....</b>	<b>44</b>
<b>SUMMARY .....</b>	<b>46</b>
<b>LIHTLITSENTS.....</b>	<b>47</b>

## SISSEJUHATUS

Käesoleva loov-praktilise lõputöö praktiliseks osaks oli Patricia Piccinini näituse “Elusäde” publikuprogrammi korraldus Kai kunstikeskuses. Kuna olin Kai kunstikeskusega juba varasemalt seotud, läbides seal oma praktika, oli sealse publikuprogrammi korraldus lõputööna väga huvipakkuv. Olin tuttav juba sealse meeskonna, töökorralduse ning näitusega ja eeltöö algas juba enne lõputöö korraldamisprotsessi algust. Kai kunstikeskuse puhul on tegemist MTÜ-ga, mis on loodud Eesti Kaasaegse Kunsti Arenduskeskuse poolt ning tegutseb 2019. aastast Tallinnas, Noblessneri sadamalinnakus, Kai majas.

Tulenevalt COVID–19 pandeemiaga seotud piirangutest, sündmus toimuda ei saanud. Publikuprogramm lükkus kaks korda edasi. Plaanis oli ka alternatiivsündmus, kuid kahjuks ei saanud ka see tulenevalt piirangutest toimuda.

Sündmuse sihtgrupiks olid Kai kunstikeskuse püsivad külastajad, kunstihuvilised, teaduse- ja geenitehnoloogia huvilised kui ka lapsed ja uued külastajad. Sündmuse eesmärgiks oli luua programm, mis oleks laiaulatuslik ning huvi pakkuv kõigile eelnevalt mainitud sihtgruppidele.

Publikuprogramm pidi koosnema neljast osast – filmiprogramm, lasteprogramm, kuraatorituurid ning päev Tallinna lastekodulastele. Kuraatorituuride korraldusest mina otseselt osa ei võtnud, sest need olid juba eelnevalt ette planeeritud ning kogu publikuprogrammist sai toimuda vaid üks eestikeelne kuraatorituur enne kui COVID–19 leviku tõttu näitus sulgeda tuli. Kõigi publikuprogrammi osade eeltöö oli peaaegu lõpule viidud ning päev enne esimese lastepäeva toimumist tuli uudis, et näitusesaal läheb kinni.

Käesoleva loov–praktilise lõputöö kirjalikus osas analüüsin organisatsiooni seost Tallinna linna ja Kultuuriministeeriumi valitsusala arengukavaga, organisatsiooni töökorraldust, meeskonda, struktuuri, toon välja 2020–2021 aastate eelarved, kirjeldan publikuprogrammi

ja turundust. Kirjeldan ka sotsiaalmajanduslikku mõju, korraldusprotsessi ning annan hinnangu korraldustööle ning eriolukorraga toimetulekule.

## **1. ORGANISATSIOONI ANALÜÜS**

### **1.1 Organisatsiooni ja tegevuste lühikirjeldus**

Kai kunstikeskus MTÜ (edaspidi Kai kunstikeskus või Kai keskus) avati Tallinnas, Noblessneri sadamalinnakus 2019. aasta sügisel MTÜ Eesti Kaasaegse Kunsti Arenduskeskuse poolt (edaspidi: EKKAK). Kai kunstikeskus on kaasaegse kunsti näitusekeskus, mis peab oluliseks Eesti kaasaegse kunsti edendamist nii kodumaal kui ka väljaspool seda ja loob võimalusi Eesti kunstnike tegevusvälja laiendamiseks nii töö- ja näituseruumide kujul kui ka rahvusvahelise residentuuriprogrammiga. (Kai kunstikeskuse koduleht)

Põhiliselt tegeleb Kai kunstikeskus Eesti kaasaegse kunsti kunstnike näituste korraldamisega, millega kaasnevad ka publikuprogramm ja koolidele mõeldud haridusprogrammid. Lisaks tegeleb Kai kunstikeskus veel residentuurprogrammi, kino, koolituste, sündmuste korralduse, ruumide rendi ja sealse ühiskontori haldusega.

Alates 2019. aasta sügisest, kui Kai kunstikeskus avati, on Eesti Kaasaegse Kunsti Arenduskeskus Kai kunstikeskuse töö korraldaja, mille eesmärgiks on ühendada valdkondlikud tugiteenused tipptasemel rahvusvahelise kultuuriprogrammiga. EKKAKi juhitud keskus koondab Eesti kunstiorganisatsioonid ühise töö- ja näitusepinna ning ühiselt jagatavate võtmeteenuste ümber. Arenduskeskuse senine tugev rahvusvaheline profiil 8-aastase tegutsemise jooksul on oluliseks vundamendiks Kai toimimisel. (Kai kunstikeskuse ülevaade 2019 – 2020 2020)

Kai kunstikeskus asub Tallinnas Noblessneri sadamalinnakus ning selles on ühiskontori ruumid Eesti kunstiorganisatsioonidele, näituseruumid, sajakohaline auditoorium ning tegutseb rahvusvaheline residentuuriprogramm. (Kai kunstikeskuse ülevaade 2019 – 2020 2020)

## **Seos Tallinna arengukavaga**

Tallinna 2018 – 2023 arengukavas, alapunktis 3.2 Kultuuri ja vaba aja strateegia, on kirjas: „Tallinna kultuurielu elavdamise ja rikastamise eeldus on rahvusvaheline suhtlus, kultuurivahetus ja kogemuste vahetamine.“ (Tallinna Linnavolikogu 2018) Antud tsitaadi põhjal on Kai kunstikeskuse tegevused on kooskõlas Tallinna linna arengukavaga – korraldatavad residentuurprogrammid, Eesti kunstnike tutvustamine dialoogis väliskunstnikega, projektipõhiselt koostöö väliskuraatoritega, rahvusvaheline koostöö, mentorlus, õppevisiidid.

Tallinna linna kultuuri-, mälu- ja vabaaja asutuste tegevus peab toimuma selgetel kokkulepitud alustel, vältides tegevuste dubleerimist, toetades asutuste koostööd ja soodustades pidevat arengut vastavalt sihtrühmade muutuvatele vajadustele. (Tallinna Linnavolikogu 2018) Kai kunstikeskus teeb koostööd erinevate teiste kunstigaleriidega, mis viitab arengukavas välja toodule, Kai kunstikeskuses on kaasaegset kunsti esitlev näitusesaal ning kaasaegset kunsti on püsivalt väga vähestes näitusesaalides Tallinnas, mis viitab arengukavas olevale punktile, et vältitakse tegevuse dubleerimist.

## **Seos Kultuuriministeeriumi valitsemisala arengukavaga**

Eesti kunstnike produktsioonivõimalused (ateljeed, hoidlad, tehniline faas, finantseerimine) on ebapiisavad. Piiratud võimalused kunstiteoste loomiseks mõjutavad negatiivselt valdkonna arengut ja ekspordivõimet. (Kultuuriministeerium 2018) Kuna Kai kunstikeskus korraldab kunstnikele ka koolitusi – turundusalaseid, rahastuse saamiseks ning on abiks mentorluse ja mentorlusprogrammidega, on Kai kunstikeskus abiks selle probleemi lahendamiseks.

Eesti kesksete näitusasutuste korraldatud kunstinäituste professionaalne tase ja rahvusvaheline nähtavus on suure kasvupotentsiaaliga, mida on praegu vahendite nappuse tõttu keeruline realiseerida. (Kultuuriministeerium 2018) Kai kunstikeskus pakub külastajatele kõrgetasemelisi ja professionaalseid näituseid ning on loodud ka Eesti Kaasaegse Kunsti Arenduskeskuse poolt, mille peamiseks eesmärgiks on Eesti kaasaegse

kunsti rahvusvahelise nähtavuse suurendamine ning Eesti kaasaegse kunsti välja toetamine ja arendamine. Kai kunstikeskus on kui vahend rahvusvahelisuse suurendamiseks ja Eesti kaasaegse kunsti näitamiseks ning välja viimiseks, mis tegeleb välja toodud probleemiga Kultuuriministeeriumi valitsemisala arengukavas.

## **1.2 Näituseprogramm**

Kai keskuse näituseprogrammi keskmeks on aasta jooksul toimuvad 4 – 5 põhinäitust. Programmi põhikriteeriumiks on rahvusvaheline koostöö, Eesti kunstnike uute teoste produktsioon ja Eesti kunsti tutvustamine dialoogis väliskunstnikega. Kai töötab nii Eesti kui väliskuraatoritega projektipõhiselt ning konsulteerib programmi sisu osas erinevate partneritega. Näitused ja muud sündmused on toonud Kai kunstikeskusesse ligi 22 000 külastust.

Kai kunstikeskuses toimunud näitused aastatel 2019 – 2021

- „Lase oma tähelepanul.... pehmeneda ja laiali valguda“ (21.09. – 01.12.2019)
- Anne Senstadi „Radikaalne valgus“ (26.01.–05.07.2020), (oli kaks kuud kinni 13.03. – 12.05)
- Kris Lemsalu Malone & Kyp Malone Lemsalu „Love Song Sing Along (Once Again With Feeling!)“ (18.07. – 6.09.2020)
- „Leviaatan: Paljassaare peatükk“ (27.09. – 08.11.2020)
- 7. Artishoki biennaal „Koopia“ (28.11. – 6.12.2020)
- Patricia Piccinini „Elusäde“ (22.01 – 25.04.2021), (oli kinni 29.02.2021 – ...)



Käesolevaks aastaks (2021) oli planeeritud Kai kunstikeskusesse viis suuremat näitust, mis lähevad kokku näituseprogrammi keskse eesmärgiga. Seoses COVID – 19 pandeemia ajal kehtestatud piirangute tõttu lükati ühe näituse toimumisaeg sügisesse.

### **1.3 Organisatsiooni eesmärk, missioon, visioon ja väärtused**

Peter M. Senge on oma teoses „The Fifth Discipline“ (2004) kirjutanud, et Visioon on kindel sihtpunkt, pilt ihaldatud tulevikust ning, et kombinatsioon missioonist, visioonist ja eesmärkidest loob ühise identiteedi, mis suudab ühendada suures organisatsioonis tuhandeid inimesi.

Kai kunstikeskus on EKKAKi loodud bränd ja organisatsiooni füüsiline asukoht. 2021. aasta seisuga lähtutakse EKKAKi kui emaorganisatsiooni missioonist, visioonist ja väärtustest. See ei välista, et lähitulevikus on Kai kunstikeskusel oma vajadustest ja eesmärkidest lähtuvad missioon, visioon ja väärtused.

Kai kunstikeskuse eesmärk on luua elamuslik kultuurikvartal, mis toob kaasaegse kunsti kogemise inimestele senisest veelgi lähemale. Kai keskus toob kokku nii kunstnikud, kunsti- ja kultuurivaldkonna tegijad kui ka külalised ja nautlejad. Peame oluliseks Eesti kaasaegse kunsti edendamist nii kodumaal kui ka väljaspool seda ja loome võimalusi Eesti kunstnike tegevusvälja laiendamiseks nii töö- ja näituseruumide kujul kui ka rahvusvahelise residentuuriprogrammiga. (Ojamuru et al. 2018, lk 6)

EKKAK missiooniks on Eesti kaasaegse kunsti rahvusvahelise nähtavuse toetamine ja võimendamine, Eesti galeriivälja professionaliseerumine ning Eesti galeriide rahvusvahelise konkurentsivõime suurendamine. (Ojamuru et al. 2018, lk 6)

Visioon ütleb midagi, mis aitab selgitada sihti, kuhu suunas organisatsioon liikuma peaks. (Kotter 2007, lk 5)

Visiooni kirjelduses soovib EKKAK jõuda eetilise ning jätkusuutlikult areneva kunstituruni, mis rahastab riikliku toetuse kõrval olulist osa uute teoste produktsioonist ning toetab Eesti kaasaegse kunsti ringlust näituste ja messide globaalses süsteemis. Seega näeb EKKAK oma

tegevuste tulemusena kunstituru praegusest suuremat mõju kaasaegse kunsti loomingle ning selle püsimist rahvusvahelises vaateväljas. (Ojamuru et al. 2018, lk 6)

Kui on olemas selge visioon, inimesed töötavad paremini ja õpivad ning mitte selle tõttu, et neile öeldakse ja et nad peavad, vaid sellepärast, et nad tahavad. (Senge 2004, lk 11)

Minu Kai kunstikeskuses töötatud aja põhjal võin öelda, et Kai kunstikeskuse töötajad on just sellised nagu Peter M. Senge (2004) kirjeldab, seega on näha, et EKKAKi missioon, visioon ja väärtused töötavad.

#### **1.4 Organisatsiooni struktuur**

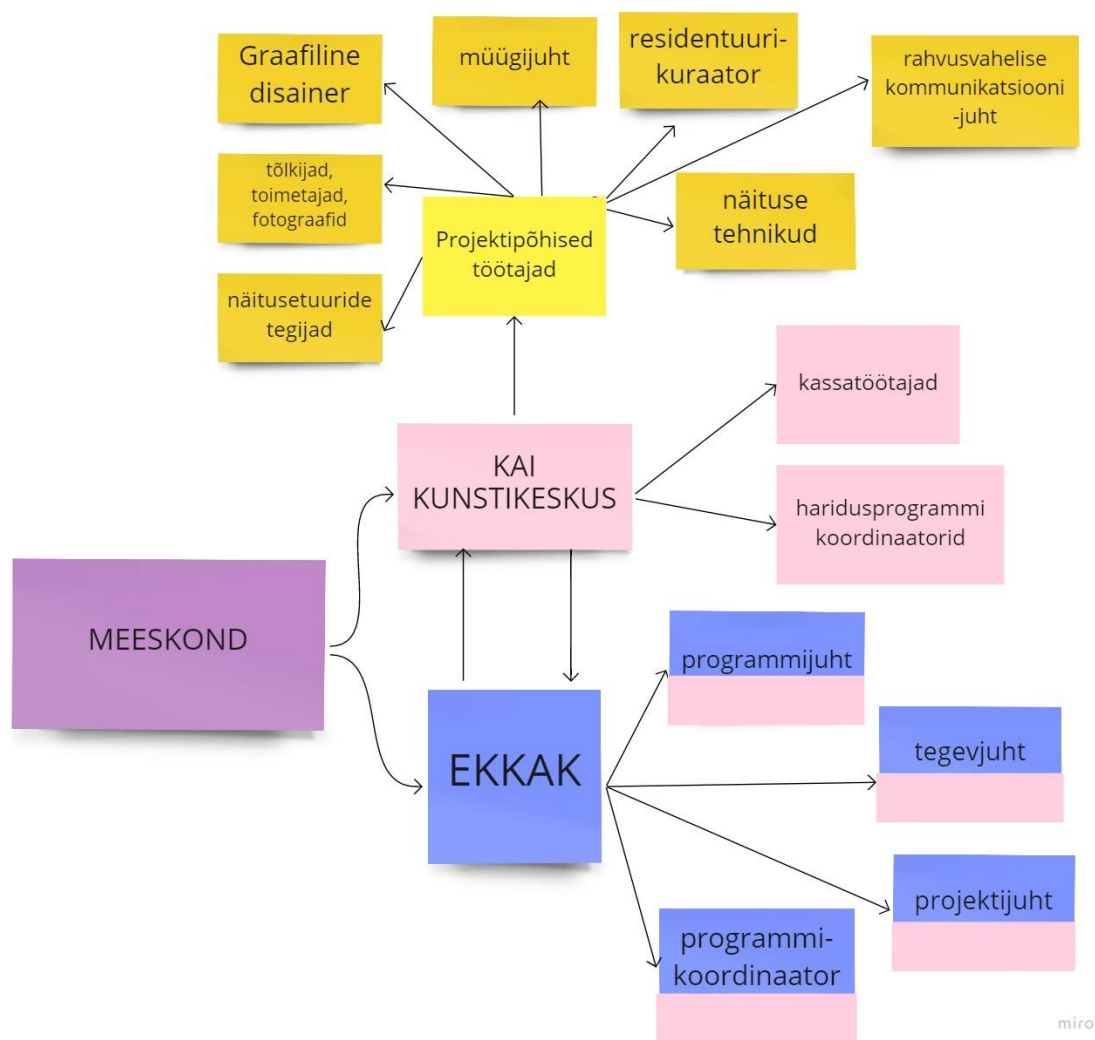
Kai kunstikeskuse tegevused on suures mahus seotud MTÜ Eesti Kaasaegse Kunsti Arenduskeskuse eesmärkide ja plaanidega. Näiteks üüri maksab EKKAK ja põhimeeskond on kõik EKKAKi poolt tasustatud. Tegevuspõhimõtete aluseks on professionaalsus, läbipaistvus, paindlikkus ja koostöö.

Organisatsiooni struktuur kirjeldab traditsiooniliselt viisi, kuidas organisatsioon on jaotatud töörühmadeks ning kuidas on korraldatud aruandlus ja võimusuhted, mis seovad organisatsioonis töötavaid üksikisikuid ja rühmi. (Brooks 2006, lk 201)

Kai kunstikeskuse korralduslik põhimeeskond põhimeeskond on programmijuht, tegevjuht, projektijuht, müügijuht ja programmikoordinaator. Kõik põhimeeskonna liikmed on oma valdkonna eest vastutavad ning selle valdkonna juhid. Sellegipoolest tegelevad kõik meeskonnaliikmed kõikide ülesannetega vastavalt vajadusele. Põhiliselt tegelevad küll kõik oma valdkonna ülesannetega, aga kõik suuremad otsused tehakse ühiselt.

Eelnevalt nimetatud kunstikeskuse töötajatest neli on MTÜ Eesti Kaasaegse Kunsti Arenduskeskuse poolt palgatud ja üks töötab seal projektipõhiselt. Lisaks töötavad projektipõhiselt organisatsioonis kaks näituse tehnikut, graafiline disainer, näitusetuuride tegijad, tõlkijad, toimetajad, fotograafid, residentuurikuraator ja rahvusvahelise kommunikatsioonijuht. Otseselt Kai kunstikeskuse palgatöötajad on sealsed neli

kassatöötajat ja kaks haridusprogrammi koordinaatorit. Kai kunstikeskuse ja EKKAK töötajate struktuuri visualiseerimiseks lõi autor Joonise 1.



Joonis 1

Väikses organisatsioonis, kus töö ei varieeru kuigi palju, saab töötaja mitmekülsuse ja vaheldusvõime arendamiseks täita kõiki tööülesandeid. Kui organisatsioon kasvab ning töö iseloom mitmekesisust, hakkavad töötajad spetsialiseeruma. Nähtust kutsutakse rutiinseks spetsialiseerumiseks ning see avaldub, kui tööülesanne jagatakse etappideks ning iga töötaja sooritab sellest oma osa. (Brooks 2006, lk 202)

Kai kunstikeskuse puhul on kindlasti üheks organisatsiooni struktuuri osaks spetsialiseerumine. Näiteks võib tuua näituse korraldamine – erinevad ülesanded on kõigil põhimeeskonnaliikmetel.

Kai kunstikeskuse organisatsiooni struktuuriks on võrgustikustruktuur, mille põhitunnused Ian Brooksi (2006, lk 210) järgi on välja toodud järgnevas tabelis, kus autor on võrdluseks näiteid toonud Kai kunstikeskuse töökorraldusest.

#### Võrgustikustruktuuri põhitunnused Kai kunstikeskuse näitel

Võrgustikustruktuuri põhitunnused	Kai kunstikeskuse töökorralduse seos võrgustikustruktuuri tunnustega
Võimu ja vastutuse detsentraliseerimine.	Võim ja vastutus ei ole organisatsioonis vaid ühel inimesel. Kõik vastutavad võrdselt organisatsiooni ja projektide toimimise ning oma ülesannete eest.
Põhineb pigem horisontaalsel koostööl rühmade (ehk sõlmpunktide) vahel kui vertikaalsetel alluva-ülemuse suhetel. Suhted võivad olla nii vabatahtlikud kui formaalsed.	Organisatsioonis on töötajate vahel suur usaldus ning tegevjuht ei kontrolli meeskonna ülesannete täitmist. Kõik teevad pidevat koostööd ning küsimuste tekkimisel suhtlevad üksteisega vabalt.
Ülesandeid kirjeldatakse üldiselt, juhtimisulatus võib olla küllalt suur.	Projektide puhul on meeskonnaliikmetel erinevad ülesanded, kuid need on üldised ja töötajad jagavad meeskonnaga ülesannete progressi, mitte ei küsi luba nende tegemiseks ja nende täitmiseks on kõigil vabad käed.
Osakondadevahelised või geograafilised piirid pole takistuseks.	Üks Kai kunstikeskuse töötajatest elab osa ajast Ameerika Ühendriikides, seega geograafilised piirid takistuseks pole. Samuti pole organisatsioonis “osakondasid,” sest ülesanded jaotuvad väga laiahaardeliselt.
Paljud töötajad saavad asuda eestvedaja rolli.	Kõik organisatsiooni põhimeeskonna töötajatest saavad astuda erinevate projektide puhul eestvedaja rolli.

Erinevaid rolle täitvate töötajate vahel peab valitsema usaldus, toetus ja jagatud vastutus.	Kõigi organisatsiooni töötajate vahel on usaldus, toetus ja jagatud vastutus. Ülesannete täitmise puhul ei kahtle keegi, et kaastöötaja seda ei täida või antud ülesandega hakkama ei saaks. Suhtlus on avatud ning takistuste puhul arutatakse need läbi ning leitakse üheskoos võimalikke lahendusi.
Mitteformaalne kommunikatsioon on laiaulatuslik ja kahesuunaline.	Kõigil töötajatel on omavahel head suhted ning kommunikatsioon toimub nii formaalselt kui ka mitteformaalselt, milleks on erinevad kanalid. Meeskond on väga kokkuhoidev ja omavaheline suhtlus on tihe.
Võrgustikus töötamiseks peab töötaja olema paindlik, meeskonnatööaldis, ülesannetele keskenduv ja hea keskenduja.	Organisatsiooni töökorralduse vaatlusest võin väita, et Kai kunstikeskuse töö põhineb meeskonnatööl ning on üsnagi varieeruv.
Võim tuleneb teadmistest ja oskustest, mitte formaalsest positsioonist.	Kai kunstikeskuse töötajate hariduslik kui ka professionaalne taust on kõigil üsna erinev ja mitmekesine. Lisaks on nad kõik üksteise tugevustega kursis ning teavad kes mis valdkonnas parim oleks ning ülesanded jagatakse läbi selle.

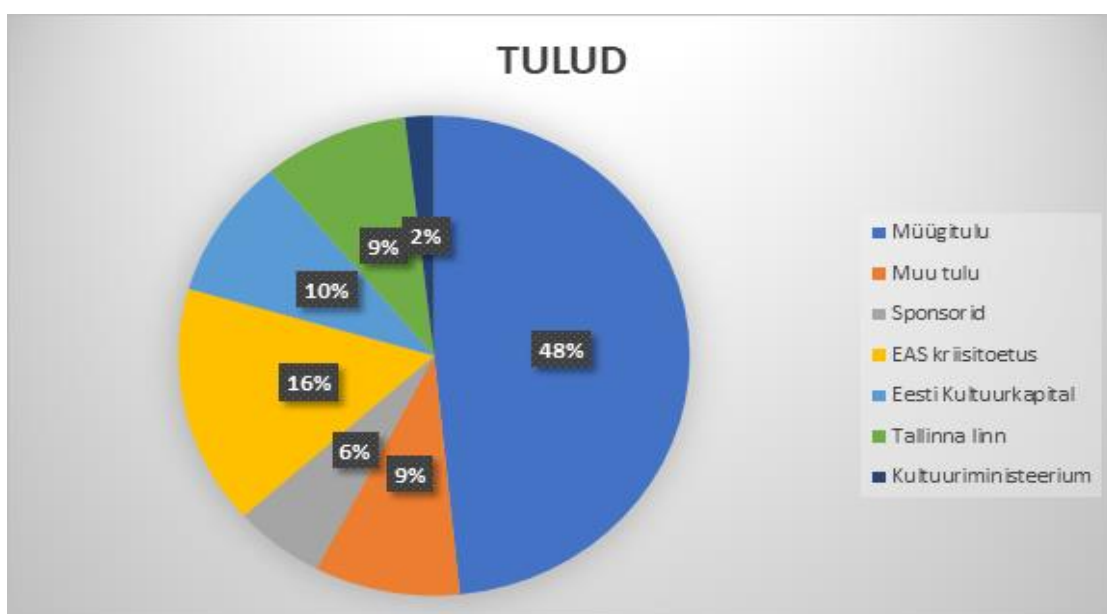
Tabel 1. Ian Brooksi organisatsiooni võrgustikustruktuuri tunnused Kai kunstikeskuses. (Brooks 2006, lk 210)

## 1.5 Organisatsiooni eelarve

Kai kunstikeskus vastutab täiel määral näituste ja programmi eest ja teeb selles osas kõik kulutused ning seejuures teenib piletitulu. Palgakulu puudutab ainult kassatöötajaid ja haridustöötajaid. Programmi korraldusmeeskond töötab EKKAKis ning kõik ülejäänud (tekstide toimetajad, installeerijad, fotograafid) osutavad projektipõhist teenust. EKKAK tasub lisaks ka Kai kunstikeskuse renti.

Järgnevalt toon välja Kai kunstikeskuse 2020. aasta ning 2021. aasta eelarve.

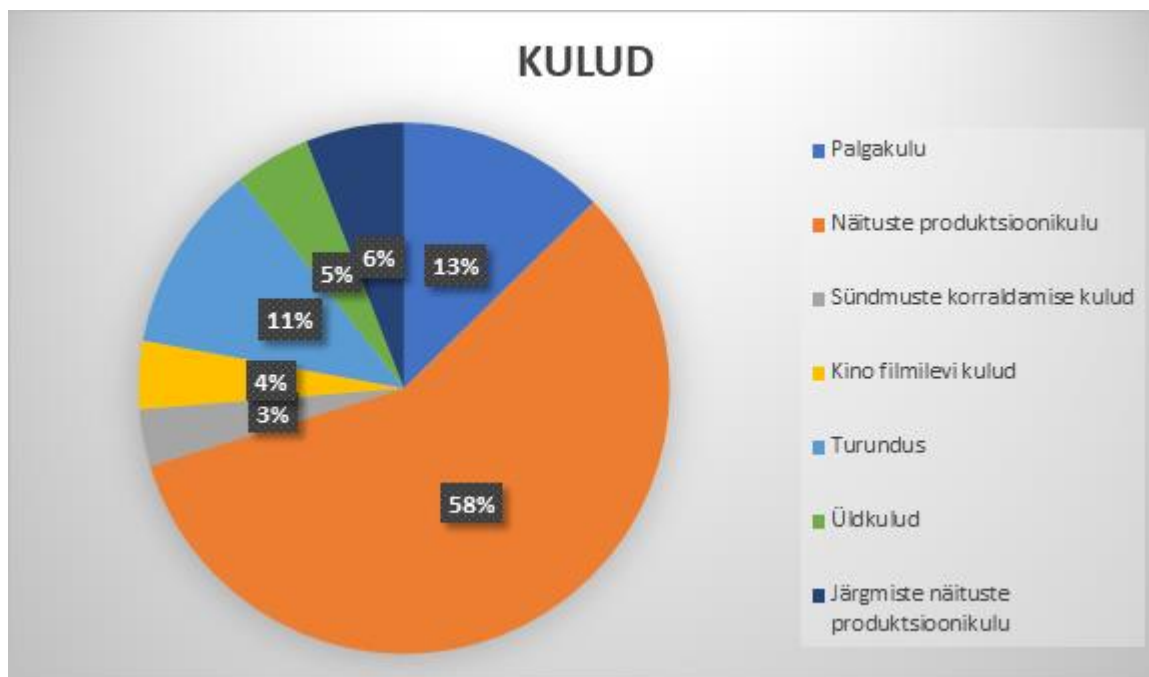
Kai kunstikeskuse 2020 aasta tuludest (86 800 €) moodustas suurima osa müügitulu (48%) (piletid, kino, haridusprogramm, tuurid, lastepäevad). Sihtfinantseerivatest projektidest moodustavad Eesti Kultuurkapital nelja projektiga (10%), Tallinna linn kahe projektiga (9%) ja Kultuuriministeerium ühe projektiga (2%). EAS kriisitoetus moodustab tuludest (16%), sponsorid (6%) ja muu tulu (programmiline ruumide rent, seminarid jms) moodustab tulude eelarvest (9%). 2020. aasta tulude visualiseerimiseks lõi autor joonise. (Vaata joonis 2)



Joonis 2. Tulud

## KULUD 2020

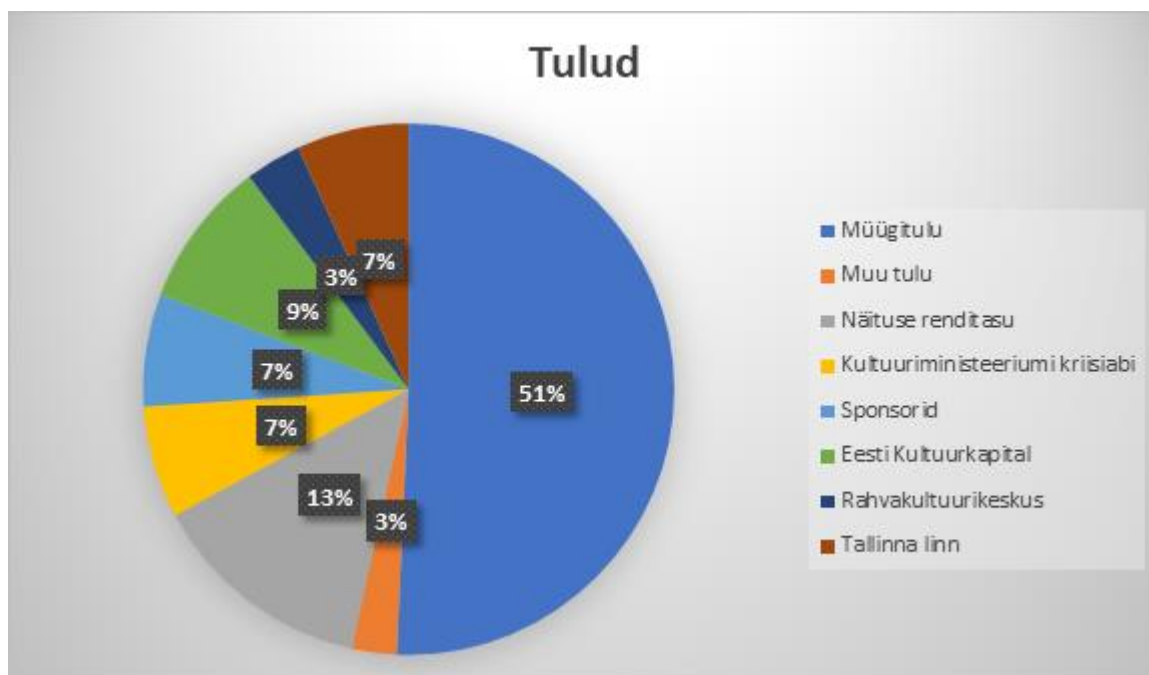
Kai kunstikeskuse 2020. aasta kuludest (86 800 €) moodustas suurima osa näituste produktsioonikulu (sh kindlustus, dokumentatsioon, tekstid, transport), milleks oli (58%). Palgakulu moodustas (13%) kulude eelarvest, Turundus (reklaam ja kujundus) moodustas (11%), Sündmuste korraldamise kulu (3%), Kino filmilevi kulud (4%), Üldkulud (5%) ja järgmiste näituste produktsioonikulu (6%). 2020. aasta tulude visualiseerimiseks lõi autor joonise. (Vaata joonis 3)



Joonis 3. Kulud

## TULUD 2021

Kai kunstikeskuse 2021 aasta tuludest (73 150 €) moodustab suurima osa müügitulu (51%) (piletid, kino, haridusprogramm, tuurid, lastepäevad, meenete ja raamatute müügitulu). Sihtfinantseerivatest projektidest moodustavad Eesti Kultuurkapital kahe projektiga (9%), Tallinna linn ühe projektiga (7%) ja Eesti Rahvakultuuri Keskus kahe projektiga (3%). Näituse renditasu moodustab tuludest (13%), sponsorid (7%), Kultuuriministeeriumi kriisiabi (7%) ja muu tulu (programmiline ruumide rent, seminarid jms) moodustab tulude eelarvest (3%). 2021. aasta tulude visualiseerimiseks lõi autor joonise. (Vaata joonis 4)

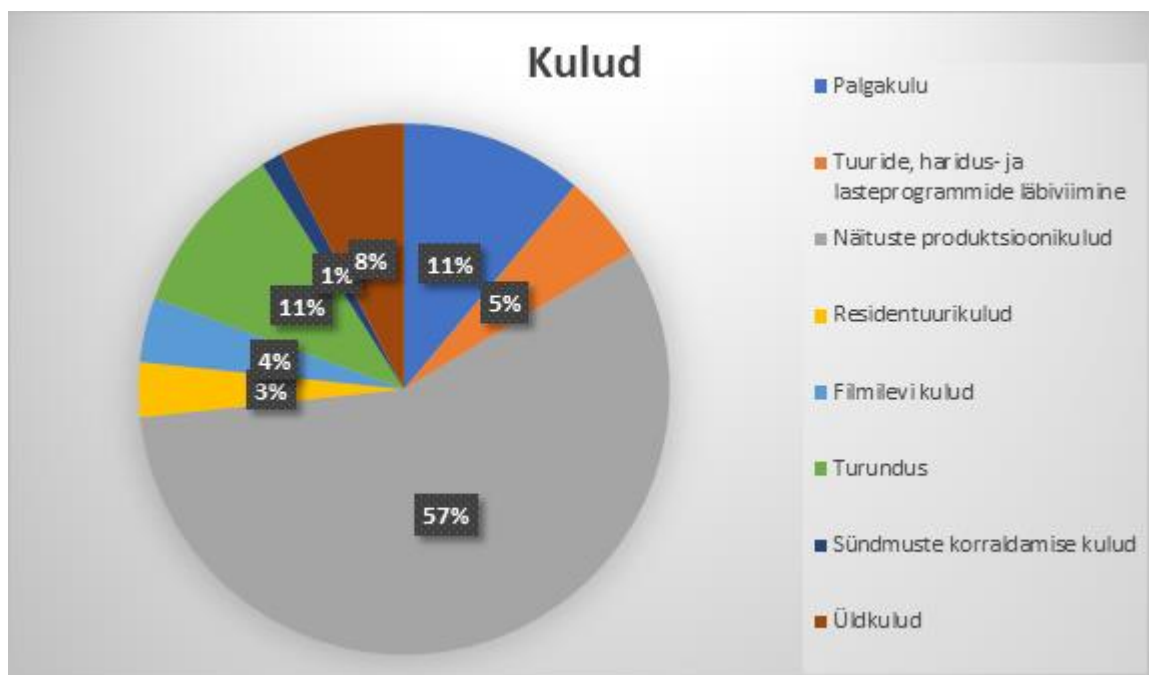


Joonis 4. Tulud

## KULUD 2021

Kai kunstikeskuse 2021. aasta kuludest (76 400 €) moodustab suurima osa näituste produktsioonikulu (sh kindlustus, dokumentatsioon, tekstid, transport), milleks oli (57%). Palgakulu moodustab (13%) kulude eelarvest, tuuride, haridus- ja lasteprogrammide läbiviimine moodustab (6%), turundus (reklaam ja kujundus) moodustab (11%), Sündmuste korraldamise kulu (1%), Kino filmilevi kulud (4%), Üldkulud (8%) ja residentuurikulud (3%). 2021. aasta tulude visualiseerimiseks lõi autor joonise. (Vaata joonis 5)





Joonis 5. Kulud

Kulud on hetkel eelarves suuremad kui kulud, kuna pole veel teada näiteks Kultuuriministeeriumi kriisiabi maht, mis aja saab näitusesaal avatud olla, missugused on piirangud – kas saab korraldada kinoseansse, rentida ruume ja kui suur on müügitulu. Samuti on näha, et 2021. aasta eelarve kuludes on võrreldes 2020. aasta kuludega sündmuste korralduskulud väiksemad, kuna suurem osa 2021. aastast on COVID–19 pandeemia leviku tõttu sündmuste korraldamisel piirangud olnud. Patricia Piccinini näituse “Elusäde” publikuprogramm moodustab eelarvest (6,4 %). Publikuprogrammi eelarvet saab näha peatükis 2.3.

## 1.6 Publikuprogramm

Iga näitusega, mis Kai kunstikeskuses toimub, käib kaasas ka publikuprogramm ning hariduslik programm. Publikuprogramm sõltub suuresti näituse sisust ning see töötatakse välja üldjuhul näitust organiseerides. Kindlasti kuuluvad aga iga näituse juurde kuraatorituurid ning lastepäevad. Enamasti kuuluvad näituste juurde ka filmid.

Hariduslik programm sõltub samuti näituse sisust. Neid korraldatakse nii eesti- kui venekeelsetele koolidele ning selleks on Kai kunstikeskuses kaks haridusprogrammi

koordinaatorit – üks eestikeelsete- ning teine venekeelsete ringkäikuse jaoks. Mitmed Tallinna koolid käivad Kai kunstikeskuses juba regulaarselt ning võtavad haridusprogrammist iga näituse ajal osa.

Ka lastepäevade sisu sõltub näituse sisust, selleks töötab Kai kunstikeskuses üks lastepäevade koordinaator. Lastepäevi toimub näituse jooksul üldiselt kaks, mõlemas osalevad erinevad vanusegrupid eraldi, et tegevuste läbiviimine oleks lihtsam ja lastele põnevam. Kõik lastepäevad järgivad sarnast ülesehitust. Hommikul kogunetakse auditooriumis, mis järel teeb juhendaja sissejuhatuse ning ühiselt pannakse paika päeva reeglid. Seejärel toimuvad liikuvad mängud Kai kunstikeskuse ruumides. Ilusa ilma korral suundutakse lastega õue, kus vastavalt päeva teemale lahendatakse ülesandeid.

Näiteks on korjatud looduslikke objekte, et seada neist skulptuure – sel juhul pidid lapsed ka oma töid kaaslastele esitama. On harjutatud *performance*'iks, on käidud Kalamaja pargis looduslikke värve otsimas. Õuetevõistluste järel minnakse tuppa ning auditooriumis süüakse lõunat, mille ajal vaadatakse teemakohast osa lastesaatest "Buratino tegutseb jälle". Lastesaade valiti, sest sarjas on saateid väga erinevate teemade kohta ja on lastele huvipakkuv. Seejärel algab päeva teine osa, milleks on praktiline peaülesanne. Näiteks maalimine või *performance*'ile kujunduse loomine. On meisterdatud ka näituseplaane. Meisterdamiseks on aega üks tund. Päeva lõpus saavad vanemad, kellele korraldatakse avamine või etendus, seejärel näitavad lapsed vanematele eraldi oma töid.

## **2. SÜNDMUSE “KAI KUNSTIKESKUSE PATRICIA PICCININI NÄITUSE “ELUSÄDE” PUBLIKUPROGRAMM**

### **2. 1 Sündmuse kirjeldus**

Patricia Piccinini näitus “Elusäde” pidi algselt Kai kunstikeskuses kestma jaanuarist märtsi keskpaigani, kuid sai kahjuks piirangute tõttu lühemalt avatud olla. Näitus avati planeeritust hiljem ning ka suleti hiljem. Viimane näitusepäev oli 2021. aasta 9. mail.

Patricia Piccinini on üks Austraalia silmapaistvamaid kaasaegseid kunstnikke. Enim tuntakse teda silikoonist ja karvadest valmistatud hübriidsete ja figuratiivsete skulptuuride järgi. Patricia Piccinini loomes põimuvad teadus ja mütoloogia, kujutlused ja tõelisus ning inimene, masin ja loodus. Piccinini loomingu tuumaks on viljakusega seotud teemad – elu võimalikkus – empaatia, seotus üksteisega ja imed. Piccinini loob skulptuure hüpoteetilistest eluvormidest, mida oleks võimalik aretada erinevate liikide geneetilise ristamise teel. (Patricia Piccinini näituse informatsioon 2020)

Üht Piccinini teost näeb Lisas 4 fotona, kus on kujutatud hüpoteetiline eluvorm ristatud ahvist ja inimesest ning kilpkonna ja inimese ristand, kes on disainitud selleks, et ookeanis inimtegevuse tõttu tekkinud saastet puhastada. (Vaata lisa 4).

Kunstniku loome põhjal pandi kokku publikuprogramm. Publikuprogrammi sihtgrupiks olid nii kunstihuvilised, teaduse- ja geenitehnoloogia huvilised, Kai kunstikeskuse püsivad küllastajad, kui ka lapsed ja küllastajad, kes polnud varem kunstikeskuses käinud.

Eelnevalt oli teada, et tahaks Kai kunstikeskuse kinosaaalis näidata kahte filmi – “Inimloomus” (režissöör Adam Bolt) mis räägib geenitehnoloogias kasutatavast tehnoloogiast ja 1931. aasta filmi “Frankenstein,” (režissöör James Whale) mis on samuti seotud geenitehnoloogiaga, moraaltunnetuse ja empaatiaga. Filmide valimisel lähtusime

teemakohasusest ning kättesaadavusest. Mõlema filmi jaoks oli vaja leida levitajad ning saada need nii, et linastuskulud poleks väga suured. Mõlema filmi puhul see õnnestus ning polnud vaja uusi variante otsida.

Lasteprogrammi sisu on eelnevalt kirjeldatud peatükis 1.6, kus eriülesandena oleks sel korral meisterdanud lastega nahavärvi plastiliinist nende välja mõeldud müstilisi kujusid, arutlenud näituse teemade üle ning hea ilma korral ka õues aega veetnud. Esialgu oli plaanis korraldada lastele ainult lasteprogramm, aga sellega seoses tuli idee korraldada sel korral ka heategevuslikus korras lastepäev Tallinna lastekodulastele. Tallinna lastekodulaste programmi oleks kuulunud sama ülesanne, kuid ülejäänud tegevused lühendatud kujul, sest programmis oli ka veel PROTO avastustehase külastus.

Minu väga südamelähedaseks osaks publikuprogrammis saigi idee korraldada Tallinna lastekodulastele lasteprogramm, sest juba TÜ Viljandi Kultuuriakadeemiasse sisse astudes teadsin, et mingi osa oma kultuurikorralduse teadmistest tahan just heategevuslike sündmuste korraldusse suunata. Kõik osapooled kellega selle sündmuse osa juures suhtlesin, olid koheselt nõus toetama ja osalema ning plaan on see ka tulevikus mõne teise näituse toimumise ajal läbi viia. Publikuprogrammi korralduse ajaline joon on välja toodud tabelina, kuhu autor lisas kuu lõikes ettevalmistavad tegevused. (Vaata lisa 5)

Kuna publikuprogrammi korraldusperioodil oli teada oht, et näitus võib mingil hetkel COVID-19 pandeemia tõttu sulguda või pole sündmuste sisetingimustes korraldamine lubatud, mõtlesime ka alternatiivsündmuse peale. Selleks oli filmi "Frankenstein" vabaõhulinastus Kai Kunstikeskuse kõrval. Selleks, et kohalikke elanikke ei häiriks filmihelid, oli plaan koostöös Silent Disco Estoniaga heli mängida personaalsetest kõrvaklappidest. Filmilinastus oli plaanitud koostöös Tartu Elektriteatriga. Mõlemalt olid olemas ka hinnapakumised ning alternatiivse sündmuse eelarve esitatud ka Ameerika Ühendriikide saatkonnale, kes oli eelnevalt nõus toetama filmide linastust. Küll aga jätkus COVID-19 pandeemia levik ning ka alternatiivsündmust polnud võimalik korraldada. Näitus sai küll maikuus viimase nädala lahti olla, kuid sündmuste korraldamine polnud endiselt lubatud ning poleks ka moraalselt organisatsioonile sobilik olnud.

Sündmusega oli seotud ka mitmeid riske, suurim kindlasti COVID–19 pandeemiaga seotud sulgemine, mis ka juhtus. Riskide hindamiseks koostas riskianalüüsi (vaata lisa 1), kasutades selle koostamiseks õppematerjali meetodit (Säterhed et al. 2011, lk 30-31).

## 2.2 Korraldusmeeskonna tööjaotus

Järgnevas tabelis toob autor välja publikuprogrammi osad, erinevate ülesannete kirjeldused ja vastutajad.

<b>Publikuprogrammi osa</b>	<b>Tegevus</b>	<b>Vastutaja</b>
Lasteprogramm	Lasteprogrammide väljatöötamine, materjalide leidmine, päevakava kokkupanek, toitlustuse leidmine, registreerimisvormi koostamine, kommunikatsioon lastevanematega.	Lasteprogrammi koordinaator, Joanna Peegel
Lasteprogrammi läbiviimine	Lasteprogrammide läbiviimine.	Lasteprogrammi koordinaator, Joanna Peegel
Tallinna lastekodulaste programm	Programmi väljatöötamine, päevakava kokkupanek, toitlustuse leidmine, Tallinna lastekoduga kokkuleppe sõlmimine, sponsorite leidmine, kokkuleppe sõlmimine PROTO avastustehasega	Joanna Peegel

Tallinna lastekodulaste programmi läbiviimine	Programmi läbiviimine	Joanna Peegel, lasteprogrammi koordinaator
Filmide "Inimloomus" ja "Frankenstein" linastused kinosaalis	Filmi levitajate leidmine, levitajatega suhtlemine ja hinnapakumise küsimine, linastuskuludeks rahastuse leidmine, filmidele sissejuhataja leidmine.	Programmikoordinaator, Joanna Peegel
Alternatiivsündmus: Filmi "Frankenstein" linastus koostöös Tartu Elektriteatriga.	Filmi levitajate leidmine, levitajatega suhtlemine ja hinnapakumise küsimine, linastuskuludeks rahastuse leidmine, avaliku sündmuse loa hankimine.	Programmikoordinaator, Joanna Peegel
Kuraatorituur eesti keeles	Kuraatoriga kokkuleppe sõlmimine, tasus kokku leppimine	Programmikoordinaator
Kuraatorituur inglise keeles	Kuraatoriga kokkuleppe sõlmimine, tasus kokku leppimine	Programmikoordinaator
Publikuprogrammi turundus	Publikuprogrammi erinevate osade turundus	Projektijuht

Tabel 2. Korraldusmeeskonna tööjaotus.

## 2.3 Sündmuse turundus

Kai kunstikeskuses tegeleb turundusega sealne projektijuht, kes ütles, et absoluutselt iga näituse puhul tuleb esialgu leida unikaalne müügiargument (*selling point*). Peale seda saab panna paika sihtgrupi ning hakata koostama turundusplaani. (Kadi-Ell Tähiste 2021)

Turundusplaani koostades peab kultuuriorganisatsioon kriitiliselt hindama neid väliskeskonna tegureid, mis mõjutavad tema võimet sihtgrupi tähelepanu võita. Nende tegurite hulgas on uudne konkurents tarbijate aja ja raha pärast. Konkurentideks võivad olla teised kultuuriorganisatsioonid või meelelahutusäri. Hinnata tuleb ka muutusi inimeste eelistustes. Erinevate kunstivormide populaarsus muutub analoogiliselt teiste toodetega. (Kolb 2005)

Iga näituse puhul toimuvad välireklaami kampaaniad, raadio- ja telereklaamid, sotsiaalmeedia sõnumid, mis postitatakse lainetena – näituse alguses, keskel ja enne lõppu. Lisaks veel kasutatakse sotsiaalmeedia puhul Facebookis võimendamist (*boosting*) ja reklaamihaldurit (*ad manager*), mis aitavad reklaamil jõuda kiiremini ja efektiivsemalt valitud sihtgrupini. Lisaks toimuvad ka Kai kunstikeskuse sotsiaalmeedia kanalites loosimised ja mängud.

Enne näitust, näituse ajal ja näituse lõpus saadetakse välja ka pressiteated põhiliselt otse ajakirjanikele, kellega on olnud varasemalt koostöö. Meeskond vaatleb näituseid erinevatest vaatenurkadest ning pressiteateid saab seeläbi saata erinevatesse väljaannetesse – näiteks käesoleva Patricia Piccinini “Elusäde” näituse puhul võib seda vaadelda nii kunstilisest kui ka teaduslikust aspektist.

Kai kunstikeskusel on ka uudiskiri, mis saadetakse juba eksisteerivale sihtgrupile, kes on tänu sellele pidevalt Kai kunstikeskuse tegemistega kursis, tänu millele on võimalik teha otseturundust.

Erinevate meediaväljaannetega olid varasemast tekkinud partnerluse kokkuleppeid, näiteks EMA ajakiri, kellega oli kokkulepe, et reklaami eest saab sealse meeskonnaliikme laps tasuta Kai kunstikeskuse lastepäevale.

## 2.4 Sündmuse eelarve

Järgnevas tabelis toob autor välja publikuprogrammi osad, nende kulud ja rahastusallikad. Mitmel publikuprogrammi osal on ka lisaks Kai kunstikeskusele kaasrahastajad. Järgnevalt on välja toodud publikuprogrammi sündmuste kogukulud.

KULUD	Summa	Allikas
Kaks lastepäeva	615 €	Kai kunstikeskus, lastepäeva osalustasu
Lastepäev lastekodulastele	357,5 €	Kai kunstikeskus, Bolt food, PROTO avastustehas
Filmi “Frankenstein linastus,” Filmi “Inimloomus” linastus	1380 €	Kai kunstikeskus, Ameerika Ühendriikide saatkond
Eestikeelne kuraatorituur	250 €	Kai kunstikeskus
Anna Mustoneni kuraatoritöö, sh näituse infomaterjalide ja kuraatorituuri ettevalmistus	500 €	Kai kunstikeskus
Alternatiivsündmus filmi “Frankenstein linastus koostöös Tartu elektriteatriga”	1820 €	Kai kunstikeskus, Ameerika Ühendriikide saatkond

Tabel 3. Sündmuse eelarve.

Patricia Piccinini “Elusäde” kahe lastepäeva täpsem eelarve (vaata lisa 2). Eelarvesse on arvestatud lastepäeva koordinaatori tasu, laste lõunasöök ning materjalikulu. Kuna lastepäevade toimumisajad on sel ajal, kui näitus on avatud, pole antud eelarvesse lisatud kassatöötajate töökulu ega üldkulusid.



Patricia Piccinini “Elusäde” lastepäev Tallinna lastekodulastele täpsem eelarve (vaata lisa 2). Antud publikuprogrammi osa kulud tasuvad sponsorid, kelleks on Kai kunstikeskus, PROTO avastustehas ja Bolt food. Sinna kuuluvad piletikulu ning toitlustus. Lasteprogrammi koordinaator oli nõus antud sündmusel vabatahtlikult oma aega panustama ning abiks olema.

Filmide “Frankenstein” ja “Inimloomus” kuludesse kuulusid linastuskulud, filmide üleviimine Kai kunstikeskuse kinosali jaoks vajalikku formaati, saatmiskulud, filmide sissejuhatajate kulud (mõlema filmi jaoks soovisime, et sissejuhatuse teeks teadlased). Nende kulude toetamisega oli nõus Ameerika Ühendriikide saatkond. Osaliselt olid kulud kaetud Kai kunstikeskuse poolt (projektsionisti kulu, kassatöötajate kulu ning projektijuhti kulu.) Eelarve vormi esitasin Ameerika saatkonnale seoses piirangute muutumisega. Esialgu küsisin toetust filmide linastuseks Kai kunstikeskuse kinosalis ning peale piirangute muutmist küsisin toetust alternatiivse sündmuse korraldamiseks – seekord õuekino korraldamiseks koostöös Tartu Elektriteatri ning Silent Disco Estoniaga ja kahest filmist oleks näidanud ühte, milleks oli 1931. aasta film “Frankenstein”. (Vaata lisa 3)

## **2.5 Sotsiaalmajanduslik mõju**

Kuna Kai kunstikeskuses Patricia Piccinini näituse “Elusäde” publikuprogrammi sündmuseid toimuda ei saanud, siis sündmuse sotsiaalmajanduslikku mõju ei ole võimalik hinnata. Selle asemel analüüsin Kai kunstikeskuse ja kultuurivaldkonna arengukava koostamise ettepanekus välja toodud probleeme ning COVID–19 mõju kaasaegse kunsti maastikule Eestis.

Loomemajanduse puhul tuleb arvestada tema erilist rolli ühiskonna väärtuste kujundamisel, inimeste harimisel ja sotsialiseerimisel. (Kommel 2008)

Covid–19 pandeemia ajal ning sellega seonduvate piirangute ajal sai loomemajanduse sektor päris palju kahju., seal hulgas ka kaasaegse kunsti maastik. Reisimine oli raskendatud, mis vähendas valdkonna rahvusvahelisust – Kai kunstikeskuses pidi sealne

residentuuriprogramm toimuma veebi teel. Ning turism oli pikaks ajaks peatatud – on ka veel praeguse hetkeni.

Kultuuri- ja spordisündmuste majanduslik mõju regioonile on oluliselt suurem kui esmapilgul osatakse hinnata. Mujal maailmas teostatud uuringud on näidanud, et esmasele mõjule järgneb veel hulk järelmõjusid, mis jäävad kestma peale ürituse toimumist. (Josing et al. 2012, lk 3)

Enamike kultuuriasutuste üheks sissetulekuallikaks on ka turism, mis praeguse seisuni alates 2020. aastast on põhimõtteliselt peatatud ning on samuti suureks kaotuseks nii majanduslikult kui ka sotsiaalselt.

Kultuuri arengukava 2021-2030 koostamise ettepanekus (Kultuuri arengukava 2021-2030 koostamise ettepanek 2021, lk 10) on kirjas Eesti kultuurielu mitmed kitsaskohad ning välja toodud punktid, mis vajaksid veel arengut ja muutumist. Järgnevas tabelis toon välja Kai kunstikeskuse seose ning kuidas nemad antud kitsaskohtade vastu töötavad.

Kultuurivaldkonna olulisimad probleemid, võrdlus Kai kunstikeskusega

Valdkonna olulisimad probleemid. (Kultuuri arengukava 2021-2030 koostamise ettepanek 2021, lk 10)	Kai kunstikeskus
Loovisikute töötingimused vajavad jätkuvalt arendamist. Kõrgharidusega kultuuritöötajate miinimumtöötasu riigisektoris jääb maha Eesti keskmisest palgast, kehvem on olukord kohalike omavalitsuste asutustes ja erasektoris. Veelgi keerulisem on olukord vabakutseliste	Kai kunstikeskuse tegevuses on olulisel kohal kunstiprofessionaalidele mõeldud koolitused ja seminarid. Lisaks kunstiteemasid käsitlevale õppele pakume ka õigus-, maksundus-, kommunikatsiooni- ja turunduskoolitusi, mis on kohandatud kultuurivaldkonna eripärale. (Kai kunstikeskuse koduleht) Koolitused on

loovisikute ja neile kohanduvate sotsiaalsete garantiidega.	näiteks abiks kunstnikele leidmaks võimalusi oma töö tasustamiseks/turunduseks.
Kultuurivaldkonnas tegutsevate juhendajate ja eestvedajate pealekasv on väike, tööd ei väärtustata ühiskonnas piisavalt ning töötingimused ei motiveeri noori valdkonda sisenema ega sinna jääma. Eriti põletav on see probleem maapiirkondades.	Kai kunstikeskuses toimivad haridus- ja lasteprogramm, mille juhendajateks on noored, kes on ka õiglaselt tasustatud ning neile on antud võimalus oma tööd loominguliselt läbi viia.
Kultuuri kättesaadavus ei ole piirkondlikult ühtlaselt tagatud, sh nii mitmekesisest ja kõrgetasemelisest kultuuripakkumisest osasaamine kui ka kultuurielus osalemine läbi huvitegevuse. Kultuurielus osalemise võimalused on liialt sõltuvuses sotsiaalmajanduslikust taustast.	Kai kunstikeskus on Noblessneri piirkonna ainuke kaasaegse kunsti näitusekeskus, mis toob kunsti külastajatele lähemale ning soodustab ka sealse piirkonna inimestel kunstiasutuse külastamist. Lisaks toimub seal publikuprogramm, millest on võimalik osa võtta üldjuhul ilma lisatasudeta. Samuti pakub Kai kunstikeskus igal kolmapäeval sissepääsu kõigile külastajatele sooduspileti alusel.
Erivajadustega inimeste ligipääs kultuurile on piiratud. Erivajadustega arvestamine pole oluline mitte ainult kultuuritaristu arendamisel ega kultuurilise sisu loomisel, vaid ka veebipõhiste lahenduste arendamisel ning kommunikatsioonis.	Kuna Kai kunstikeskus asub neljandal korrusel, on seal ka lift, mis võimaldab liikumispuudega inimestele ligipääsu keskusesse. Lisaks kuulub iga näituse juurde võimalus kasutada QR-koodide abil lisainfo saamist, mis annab võimaluse kuulmispuudega inimestele nõ virtuaalsest turist osa saada.
Kultuuri- ja loomemajanduse sektor oli üks suurima löögi saanud valdkondadest koroonakriisis, selle mõjud kestavad aastaid. Kriis paneb surve alla avaliku sektori	Koroonakriis on kindlasti mõjutanud ka Kai kunstikeskust. Seda on märgata ka eelnevalt välja toodud eelarvetest. Sellegipoolest isegi kui keskus avatud pole, toimib edasi näiteks

eelarved, piirab sektori arengu- ja investeringuvõimet ning mõjutab sektorit pikaajaliselt läbi turismisektori aeglase taastumise.	residentuuriprogramm (küll aga veebiteel) ning keskus töötab edasi tulevaste projektidega.
--	--

Tabel 4. Valdkonna olulisimad probleemid, võrdlus Kai kunstikeskusega. (Kultuuri arengukava 2021-2030 koostamise ettepanek 2021, lk 1)

### 3. REFLEKSIOON

Soov just Kai kunstikeskuses lõputöö korraldada tekkis seal läbitud praktika ajal. Olin Kai kunstikeskuses praktiliselt Patricia Piccinini näituse “Elusäde” korralduse ajal, mis andis hea aluse lõputöö korralduseks. Eelnevalt organisatsioonis praktika läbimine andis hea baasi ning teadmised organisatsiooni ja selle toimimise osas. Lisaks andsid sealsed töötajad mulle enne praktikaga alustamist, praktika ajal ning ka lõputöö ajal palju materjale, millega tutvuda ning rääkisid mulle eelnevalt organisatsiooni töökorraldusest ja plaanidest. Õppisin väga palju kunsti kohta ja näituse korralduse osas – kust tuleb rahastus, mis on tegevused mida peab tegema enne iga näitust, näituse ajal ja peale näitust. Osalesin keskuse igapäevatöös, mis aitas ka paremini mõista, missugune publikuprogramm antud organisatsiooni sobituks ning missugused on nende sihtgrupid.

Kui esmalt Kai kunstikeskuses lõputöö korraldamise idee tuli, oli see hoopis teine, sest eelnevalt oli lõputöö korralduse aega planeeritud hoopis teine näitus, aga see muutus tulenevalt COVID–19 leviku ajal kehtestatud piirangutest. Esialgne plaan oli korraldada seal luuleõhtud, sest sel hetkel läksid need planeeritud näitusega kokku. Lõpuks läbirääkimistel Kai kunstikeskuse programmikoordinaatoriga, leppisime kokku, et korraldan hoopis publikuprogrammi. See oli uueks ja huvitavaks väljakutseks, aga tundsin ennast kindlalt, sest oli tugev meeskond, palju abijõude ja olin seal praktika ajal juba iseseisvalt lasteprogrammi korraldanud.

Korralduse ja igapäevatöö käigus selgus, et kasu oli väga mitmest TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia kultuurikorralduse eriala ainekultuurist. Oli võimalus end proovile panna väga mitmetes valdkondades – sain tegeleda valgus-, helitehnikaga (igaks juhuks õppida selgeks kuidas näituse valgustus ja kinosaalis filmide näitamine töötavad), sündmuse ohutuse ja turvalisusega, mõistsin dokumente ja taotluseid vaatlusel paremini tänu läbitud ainetele. Kasuks tuli organisatsiooniõpetus, tänu millele oli hea ka jooksvalt tööd analüüsida. Kuna

organisatsiooni puhul on tegu MTÜ-ga, tuli suureks kasuks ka teadmine MTÜ-dest. Tänu õpitule viisin läbi paremaid läbirääkimisi koostööpartneritega ja oskasin paremini hinnata riske.

Mulle oli korraldustöös väga suureks abiks sealne programmikoordinaator, kes jagas mulle kontakte, soovitusi ning temaga tegin kõige tihedamat koostööd. Tegime iganädalaseid koosolekuid, kus ta jagas mulle nõuandeid ning arutlesime palju näituse sisu üle.

Üheks väga põnevaks katsumuseks osutus Ameerika Ühendriikide saatkonnalt toetuse küsimine. Kai kunstikeskusel oli eelnevast kogemusest olemas kontakt, kellega ühendust võtta, kirjutasin talle ja sain väga kiiresti vastuse. Nad olid nõus toetama, aga selleks, et toetust saada, oli vaja võtta ennast kolmes erinevas registris arvele, et saada endale järgnevalt kirjeldatud koodid ja võimalus üldse toetuse avaldus esitada. Registrid, kuhu end arvele võtsin olid: DUNS ehk andmete universaalne numeratsioonisüsteem, NCAGE ehk äri- ja valitsusüksuste kood ning SAM ehk toetuste andmebaas. Kõik olid üsna aega nõudvad ja keerulised protsessid, aga samas oli selle läbi tegemine ka õpetlik ja edaspidi on koostöö USA saatkonnaga tõenäoliselt lihtsam, sest tunnen juba selleks vajalikke protsesse.

Katsumuseks oli ka, et COVID-19 levik oli Eestis suur ning iga hetk oli oht, et näitus suletakse ja polegi võimalik midagi korraldada. Tunnen, et pole mitte kunagi oma elus nii palju uudiseid lugenud, kui sel konkreetsel korraldusperioodil. Keeruline oli esialgu uudistes orienteeruda – olla allikakriitiline, aga sain selgeks, et informatsiooni tuleks otsida vaid riigiportaalidest. Kui olin Kai kunstikeskuses praktikal, siis sealne tegevjuht ütles mulle, et aasta 2020 õpetas, et igaks korraldatud sündmuseks peab olema plaan A, B, C ja E, sest olukord võib päevapealt muutuda ja selles veendusin ka ise. Näiteks selgus üks päev enne lastepäeva toimumist, et see tuleks siiski ära jätta.

Juba korraldusprotsessi alguses leidsin, et juhul kui algset plaani pole võimalik teostada, on vaja mõelda alternatiivsete valikute peale, milleks tekkis idee siseruumides korraldatava kinoprogrammi asemel korraldada välikino. Kuna nakatunute numbrid suurenesid aga üha enam, tundus ka see variant veidi ebatõenäoline, aga peale näitusesaalide sulgemist tegelesin sellega siiski edasi. Alternatiivsündmuse planeeritud ajaks polnud veel ka välitingimustes sündmuste korraldus lubatud, see lubati veidi hiljem, küll aga piirangutega. Kai

kunstikeskuse töötajatega vesteldes jõudsime arusaamale, et sellistes oludes sündmuse korraldamine, mis haldab inimeste kokku tulemist oleks ebaeetiline ning loodetavasti on see plaan võimalik millalgi hiljem läbi viia.

Kõige keerulisem oli korraldusperioodi ajal ilmselt pidev teadmatus, et mis sündmuseid saab läbi viia ja mida ei saa. Millal näitusesaalid suletakse, kas suletakse ja kui, siis kauaks. Kuna esialgu oli planeeritud avamine juba jaanuari algusesse, siis oli näitus nõ suletud kaks korda ja ka avatud kaks korda ning iga kord pidi plaane ümber tegema ja korralduse riskid olid kordades suuremad, kui muidu oleks olnud. Sellise teadmatusega aitas hakkama saada teiste meeskonnaliikmetega suhtlemine, ühiselt lahenduste välja mõtlemine ja juhendajapoolne tugi.

Antud sündmuse puhul ma otseselt turundusega ei tegelenud – küll aga sain kaasa rääkida. Selle koha pealt tunnen, et oleks võinud eelnevalt rohkem turunduse aines soovituslikku kirjandust lugeda ning tahaks selle koha pealt veel areneda ja õppida. Lisaks tundsin puudust mõnest aimest, kus oleks rohkem aimu saanud kunstiasutuste ja galeriide toimimise kohta, sest seda pidin Kai kunstikeskuses korraldustöö käigus ja enne seda õppima.

## KOKKUVÕTE

Käesolev loov-praktiline töö andis ülevaate Patricia Piccinini „Elusäde“ näituse publikuprogrammi korradamisest Tallinnas, Kai kunstikeskuses.

Sündmus oli planeeritud näituse toimumise ajaks ehk 2021. aasta jaanuarist kuni 2021. aasta märtsini. Kuna pandeemia ajal kehtestatud piirangute tõttu lükkus edasi, siis pidi see uuesti toimuma 2021. aasta veebruarist kuni 2021. aasta aprillini ning kuna ka sel korral sündmus Koroonaviiruse ja sellest tingitud piirangute tõttu toimuda ei saanud, planeeriti alternatiivsündmus mais, mis samuti kahjuks toimuda ei saanud. Kuna suur eeltöö on ära tehtud, siis ilmselt mõningad osad publikuprogrammist korraldatakse hiljem ja on hetkel COVID-19 pandeemiaga seondult teadmata ajani edasi lükatud.

Töös analüüsisin ja kirjeldasin organisatsiooni, meeskonda, turundustegevusi, eelarvet, sündmuse ohutuse ja turvalisuse riske, publikuprogrammi ja selle sisu ning toon välja kultuurivaldkonna olulisimad probleemid, võrdluses Kai kunstikeskusega. Analüüsisin veel ka korraldusprotsessi ja publikuprogrammi eelarvet.

Kai kunstikeskuse publikuprogramm on miski, mis toimub seal iga korraldatava näituse ajal. Iga kord oleneb selle sisu näituse sisust, mis peaks olema publikuprogrammiga kooskõlas. Näitus mõtestatakse lahti ning selle aluses pannakse kokku publikuprogramm, mis toimus samamoodi ka see kord. Minu korraldatava publikuprogrammi Patricia Piccinini „Elusäde“ näituse sisu oli seotud geenitehnoloogia ja empaatiaga.

Publikuprogrammi korraldus kunstivaldkonnas andis hea võimaluse rakendada nii kultuurikorralduse erialal kogetut ja õpitut, kui ka andis võimaluse õppida juurde kunstiasutuste toimimise ja sealse korralduse kohta.



## KASUTATUD ALLIKAD

Brooks, I. 2008. Organisatsioonikäitumine: üksikisik, rühm ja organisatsioon. Tallinn: Tallinna Raamatutrükikoda.

Josing, M., Vahi, T., Lepane, L., Pulver, B., Reiman, M., Orro, E., Niklus, I., Randrüt, S. & Jõekalda, P. 2012. Eestis toimuvate kultuuri- ja spordisündmuste regionaalse majandusliku mõju hindamine ning analüüs. [https://www.ki.ee/publikatsioonid/valmis/Kultuuri-ja\\_spordisundmuste\\_majanduslik\\_moju.pdf](https://www.ki.ee/publikatsioonid/valmis/Kultuuri-ja_spordisundmuste_majanduslik_moju.pdf) (17.04.2021)

Kai kunstikeskus. <https://kai.center/> (04.05.2021)

Kai kunstikeskuse ülevaade 2019-2020. 2020.

Kolb, B., M. 2005. Kultuuriturundus. Tartu: Atlex

Kommel, K. 2008. Loomemajandus. Teemaleht. Statistikaamet.

Kultuuriministeerium. 2018. Kultuuriministeeriumi valitsemisala arengukava 2019-2022.

Kultuuriministeerium. 2021. Kultuuri arengukava 2021-2030 koostamise ettepanek. <https://www.kul.ee/kultuur2030> (07.04.2021)

Ojamuru, M. Urb, K. Sarv, J. Siller, M. Rohesalu, K. Strateegia Diagnostika raport. Eesti Kaasaegse Kunsti Arenduskeskus. 2018.

Patricia Piccinini näituse informatsioon. 2020.

Senge, Peter. M. 2004. The Fifth Discipline. The art and practice of the learning organization. New York: Doubleday.

Säterhed, P., Hansson, M., Strandlund, J., Nilsson, T., Nilsson, D., Locken, M., Meimermond, A. 2011. Event Safety Guide. <https://www.msb.se/RibData/Filer/pdf/26172.pdf> (4.05.2021)

Tallinna Linnavolikogu. 2018. Tallinna arengukava 2018 – 2023.

Tähiste, K-E. 2021. Suuline teade autorile. Tallinn. 24. märts.

## LISAD

### LISA 1. Riskianalüüs.

Riskianalüüs

**T** - Tõenäosus

**M** - Mõju

1 - väike; 2 - keskmine; 3 - suur

<b>Mida arvame juhtuvat?</b>	<b>T</b>	<b>M</b>	<b>Riski suurus (Tx M)</b>	<b>Kus?</b>	<b>Millal?</b>	<b>Mida on võimalik teha selle vältimiseks?</b>	<b>Mida teha kui see siiski juhtub?</b>	<b>Vastutaja</b>
Ebapiisav infovahetus meeskonnaliikmete vahel	1	2	2		Enne publiku - programmi ja selle ajal	Korraldada iganädalased koosolekud, Google Drive-s töödokumentide, kasutada kokkulepitud suhtlusplatvormi	Korraldada lisakoosolek	Kõik
Külastajate arv on liiga suur	2	3	6	Kai kunsti -	Publiku - progra	Teha registreerimisvorm,	Pakkuda külastajatele, kes	Konkreetse progra

				keskus	mmi ajal	eelregistreerimise võimalus, limiteeritud piletite arv, lugeda sisenevate/väljuvate külastajate arvu, kommunikatsioon kassatöötajatega.	programmist osasaada ei saanud sooduspiletiti võimalust, külastajaid hajutada, programmi viia erinevatesse ruumidesse	mmiosa eest vastutajad/kassatöötajad
Külastajate arv on liiga väike	1	3	3	Kai kunsti - keskus	Publiku - programmi ajal	Teha aktiivselt turundust, saata meililisti kutsed, saata välja sellekohane uudiskiri	Teha lisaturundust, saata uus kiri meililisti, postitada Facebook-i gruppidesse	Konkreetse programmi osa eest vastutajad/kassatöötajad
Keegi saab viga	1	3	3	Kai kunsti	Publiku -	Kontrollida, et läheduses oleks	Hinnata olukorda	Konkreetse

				- keskus	programmi ajal	telefon, esmaabikarp, lifti sisse/väljapääs avatud	- kas on vaja kutsuda kiirabi, osutada esmaabi	programmiosateest vastutajad
Näituse sulgemine COVID-19 piirangute tõttu	3	3	9		Enne publiku - programmi, publiku - programmi ajal	Jälgida uudiseid, teha ette plaane, mis võiks olla sündmuse alternatiivsed variandid	Lükata sündmus edasi/ korraldada alternatiiv- sündmuskas veebiteel või vabas õhus	Organisatsiooni tegevjuht, programmi-koordinaator
Tehniline rike/elektrikatkestus	1	3	3	Kai kunsti - keskusel kinosaal	Publiku - programmi ajal	Filmide linastuspäeval kutsuda linastuse ajaks näituse tehnik	Proovida probleem lahendada ja külastajatele sellest teada anda	Konkreetse programmi osateest vastutajad
Tulekahju	1	3	3	Kai kunsti - keskus	Publiku - programmi	Tutvuda tuleohutusreeglitega, teha kindlaks kus	Koheselt kõik külastajad	Konkreetse programmi osamiosad

				s, Kai maja	ajal	asuvad kõik väljapääsud, need läbikäidavaks teha, tulekustutite asukoht	evakueeri da, kutsuda pääste- teenistus, võimalus el kasutada tulekustu tit	eest vastutaj ad
--	--	--	--	----------------	------	---	--	------------------------

## LISA 2. Patricia Piccinini näituse „Elusäde“ publikuprogrammi eelarve osad

Patricia Piccinini “Elusäde” turundus- ja kommunikatsiooni eelarve

Kokku

Turundus- ja kommunikatsioon				2490.36
Plakatid (trükiagentuur)	200	106.8	89	
Plakatijagaja	45	30	30	
Digiekraanid	300	355.32	296.1	
Clear Channel	300	828.24	690.2	
JCDecaux	400	312	260	
Henri GD tasu	500	500	500	
Sotsiaalmeedia digiturundus				
Rahvusvaheline kommunikatsioon?	400			
Tele- ja raadioreklaam, klippide tootmine	120	180	180	
Tekstide toimetamine, tõlkimine				
L-Disain (Esiku PVC-tahvel)	60	78	65	
Näituse dokumentatsioon (Mari Volens)	100	100	100	
	<b>summa</b>	<b>tegelik</b>	<b>summa ilma KM</b>	

Patricia Piccinini “Elusäde” kahe lastepäeva eelarve

jrk nr	kulu liik	hind	kogus	kulu
1	Lastepäeva koordinaatori tasu	100	4	400
2	Materjalide kulu	1.5	10	15
3	Lõunasöögi kulu	9,25	20	185
			Kokku:	600
jrk nr	tulu liik	hind	kogus	tulu
1	Lastepäeva osavõtutasu	30	20	600
	Kokku:			600

Patricia Piccinini “Elusäde” Lastepäev Tallinna lastekodu lastele

jrk nr	kulu liik	hind	kogus	kulu	Sponsor
1	Kai kunstikeskuse pilet	5	10	50	Kai kunstikeskus
2	PROTO avastustehase pilet	10	10	100	PROTO avastustehas
3	Toitlustus	10	10	100	Bolt food
4	Meisterdamiseks plastiliin	1.5	5	7,5	Kai kunstikeskus
5	Lastepäeva koordinaatori tasu	100	1	100	Kai kunstikeskus
Kokku:				357,5	



### LISA 3. Filme linastuse eelarve Ameerika Ühendriikide saatkonnale

#### Indoors cinema

Expenses	From where	Cost
Screening of the movie „CRISPR“	Wonder collaborative	100€
Screening of the movie „Frankenstein“	Park Circus Group	250€
Aspera transfer for the DCP (both films, 120€ each)	Park Circus Group	240€
Movie „CRISPR“ speaking fee by a scientist.		70€
Movie „Frankenstein“ speaking fee by a scientist.		70€
Total		730€
Expenses for Kai Art Center	<i>Covered by Kai Art Center</i>	
Staff cost		100€

Projectionist fee		300€
Project coordinator fee		250€
<b>Total expenses</b>		<b>650€</b>

### **Outdoors cinema**

<b>Expenses</b>		
Screening of the movie „Frankenstein“	Park Circus Group	250€
Aspera transfer for the DCP		120€
Tartu Elektriteater	<a href="https://elektriteater.ee/">https://elektriteater.ee/</a>	1000€+km (1200€)
Headphones from Silent Disco Estonia	<a href="https://silentdisco.ee/">https://silentdisco.ee/</a>	250€
<b>Total expenses</b>		<b>1820€</b>

**LISA 4. Patricia Piccinini näituse “Elusäde” näited teostest**



Patricia Piccinini “Kaaperdamine,” 2012 ( Kai kunstikeskuse koduleht)



Patricia Piccinini “Puhastaja,” 2020. Foto: Mari Volens (Kai kunstikeskuse koduleht)

## LISA 5. Publikuprogrammi tegevused ajalises lõikes

TEGEVUS	jaan	veebr	märt s	apr	mai	Märkused
meeskonna kokku panemine						
eelarve koostamine						Läbirääkimised sponsoritega, hinnapakkumised
Filmide levitajate leidmine						Filmide levitajatega suhtlemine, hinnapakkumiste küsimine
Filmide sissejuhatajate leidmine						Filmidele sissejuhatajate leidmine, läbirääkimised
läbirääkimised PROTO avastustehasega						Esialgne plaan, hilisem plaan ja edasi lükkamine
läbirääkimised Ameerika Ühendriikide saatkonnaga						Toetuse küsimine, programmi kirjeldamine, eelarve esitamine
Ameerika saatkonnale taotluse koostamine ja selleks ligipääsude taotlemine						

koosolekud meeskonnaga						Koosolekud meeskonnaga, lasteprogrammi koordinaatoriga, programmikoordinaatoriga, projektijuhiga
suhtlemine Tallinna lastekoduga						Pakkumise esitamine, läbirääkimised, edasi lükkamine
Alternatiivsündmuse idee ja korraldusprotsess						Läbirääkimised Ameerika saatkonnaga, Tartu elektriteatriga, Silent Disco Estoniaga, alternatiivsündmuse eelarve esitamine Ameerika saatkonnale
Turundustegevused						

## SUMMARY

### **Patricia Piccinini „The instruments of life“ program for the audience.**

The paper is written about organization for Patricia Piccinini „Instruments of life“ program for the audience in Tallinn, Kai Art Center. The event was planned at the same time as the exhibition which was January until March 2021. Because of the pandemic restriction, exhibition opening was postponed, the audience program was postponed as well to 2021. of February until 2021. of April. And because at that time events still couldn't happen, an alternative event was planned to May in 2021 which unfortunately also could not happen because of the restrictions of COVID-19 pandemic. This specific program for the audience can't unfortunately be postponed, because the exhibition is over, but some parts of it will be hopefully organized in the future.

In this paper I analyzed and described the organization, team, marketing, budgets, safety of the event, risks, program for the audience and it's content and I brought out the biggest problems in the culture field and compared them to Kai Art Center. As well I analyzed the process of organization of the event and the budget from the program for the audience.

Program for the audience in Kai Art Center is something that's taking place there during every exhibition. Every time it's content is tied together with the exhibition topics. The exhibition is analyzed for finding the topic and after that the program for the audience is put together. For this event, the sequence was the same. The program for the audience that I organized – Patricia Piccinini „The instruments of life,“ had a theme of gene technology and empathy.

Organizing the program for the audience in the art field gave me a good opportunity to use my skills that I had learned in culture management speciality in school and also gave me an opportunity to learn more about art field and organizing events in that field.

## **LIHTLITSENTS**

### **Lihlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja üldsusele kättesaadavaks tegemiseks**

Mina, Joanna Peegel

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihlitsentsi) minu loodud teose „Patricia Piccinini näituse „Elusäde“ publikuprogramm Kai kunstikeskuses,“ mille juhendaja on Hannele Känd, kaasjuhendaja Marko Lõhmus, reprodutseerimiseks eesmärgiga seda säilitada, sealhulgas lisada digitaalarhiivi DSpace kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.

2. Annan Tartu Ülikoolile loa teha punktis 1 nimetatud teos üldsusele kättesaadavaks Tartu

Ülikooli veebikeskkonna, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace kaudu Creative Commonsi

litsentsiga CC BY NC ND 3.0, mis lubab autorile viidates teost reprodutseerida, levitada ja

üldsusele suunata ning keelab luua tuletatud teost ja kasutada teost ärieesmärgil, kuni

autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.

3. Olen teadlik, et punktides 1 ja 2 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.

4. Kinnitan, et lihlitsentsi andmisega ei riku ma teiste isikute intellektuaalomandi ega

isikuandmete kaitse õigusaktidest tulenevaid õigusi.

Joanna Peegel

14.05.2021